

Bokslut (bilaga 1-2): Lena Nevbrant 508 04 038
Verksamhetsberättelse: Anders Ödmark 508 05 178
Dnr 100 - 026 -2008
Sammanträde 12 februari 2008

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2007 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut för år 2007 och överlämnar tjänsteutlåtandet jämte bilagorna 1-5 till kommunfullmäktige och revisorerna
2. Stadsdelsnämnden godkänner för egen del redovisningen i bilagorna 6 och 7
3. Stadsdelsnämnden överför resultatenheternas samlade resultat om 8,8 mnkr till resultatfonden (bilaga 1 blankett 6)
4. Stadsdelsnämnden avvecklar hemtjänstverksamheten som resultatenhet
5. Stadsdelsnämnden begär ombudgetering om 1,1 mnkr till 2008 för medel för projekt "förberedelser av ny vårdform inom socialpsykiatri" (bilaga 1 blankett 16)

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Bilagor	1	Uppföljning av budget 2007, blanketter till stadsledningskontoret
	2	Bokslut för år 2007
	3	Nyckeltalsredovisning enligt SLK:s anvisningar och blanketter
	4	Uppföljning av målen i kommunfullmäktiges budget 2007
	5	Uppföljning av s.k. ska-krav i kommunfullmäktiges budget 2007
	6	Intern kontroll (ej till Kf - utsänds senare)
	7	Övriga redovisningar (ej till Kf – utsänds senare)

Innehållsförteckning	Sida
<i>Sammanfattande analys</i>	3
<i>Nämndens arbete under året</i>	7
<i>Staden ska vara en attraktiv plats för boende, företag och besök</i>	8
Ekonomiskt bistånd	8
Arbetsmarknadsåtgärder	9
Sommarkoloniverksamhet	10
Kultur- och föreningsverksamhet	10
Stadsmiljöverksamhet.....	11
Flyktingmottagande	12
<i>Valfriheten ska öka</i>	13
Aktivitesplaner och avknoppning	13
<i>Skola för kunskap</i>	13
Förskoleverksamhet.....	13
Skola och skolbarnsomsorg	14
<i>Högre kvalitet i omsorgen</i>	14
Äldreomsorg	14
Individ- och familjeomsorg	16
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	18
<i>En trygg och snygg stad</i>	19
Ren, snygg och trygg utemiljö samt miljöfrågor	19
<i>Medarbetarna m.m.</i>	20
<i>Ekonomisk hushållning och sänkt skatt</i>	22
Utfall jämfört med budget	22
Utfall jämfört med prognoser under året	27
Resultatenheter	27
Kostnads- och intäktsutveckling.....	28
Analys av balansräkning (Bilaga 2).....	28
Projektmedel m.m. (Bilaga 1 blankett 16-17)	28
Stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boendeformer och förskolelokaler	28
Investeringar	28
<i>Övriga redovisningar</i>	29
Nyckeltal.....	29
Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna	29

Ärendets beredning och disposition

Alla nämnder ska till kommunfullmäktige inge en verksamhetsberättelse med redogörelse för det gångna årets verksamhet och ekonomi. Till berättelsen ska fogas nämndens bokslut. Detta tjänsteutlåtande, som utgör förvaltningens förslag till verksamhetsberättelse, har utarbetats av samtliga avdelningar och sammanställts i stadsdelsdirektörens stab. Bokslutet har upprättats av ekonomiavdelningen. Information om bokslutet har lämnats till de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen den 23 januari och om innehållet i verksamhetsberättelsen den 6 februari 2008.

Som bilaga 1 fogas de blanketter, som begärs av stadsledningskontoret. Den boksluts-sammanställning, som ingetts till kommunstyrelsen, fogas som bilaga 2.

Verksamhetsberättelsen är både nämndens redogörelse till kommunfullmäktige för hur uppdraget fullgjorts för år 2006 och en dokumentation av nämndens egen uppföljning.

Tjänsteutlåtandet och bilagorna 1-5 (nämndens berättelse till kommunfullmäktige) ska enligt stadsledningskontorets anvisningar disponeras för att underlätta stadsledningskontorets och revisionskontorets beredning inför kommunfullmäktige. Bilagorna 6 och 7 innehåller uppgifter som är av betydelse för nämndens egen uppföljning men som inte förutsätts vara av direkt intresse för kommunfullmäktige.

Bokslutet innehåller resultat- och balansräkning med specifikationer. Enligt stadens centrala anvisningar har förvaltningen den 18 januari ingett bokslut för år 2007 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd till stadslednings- och revisionskontoren. Bokslutets huvuddelar fogas som bilaga till verksamhetsberättelsen. De delar, som avser det ekonomiska resultatet, kommenteras i verksamhetsberättelsen. Uppgifterna i balansräkningen kommenteras i det bilagda bokslutsmaterialet.

Sammanfattande analys

Målhuppfyllelse

Förvaltningen har under året inriktat sitt arbete på att förverkliga de inriktningsmål, som kommunfullmäktige har fastställt, d.v.s. att

- Staden ska vara en attraktiv plats för boende, företag och besök
- Valfriheten ska öka
- Skola för kunskap
- Högre kvalitet i omsorgen
- En trygg och snygg stad
- Ekonomisk hushållning och sänkt skatt

Härutöver har förvaltningen arbetat för att uppnå de mål som har fastställts för respektive verksamhetsområde och de s.k. ska-kraven.

Mot bakgrund av den omfattande inflyttning som för närvarande sker till stadsdelsområdet och för de invånare som redan bor där ställs stora krav på att göra området attraktivt för boende, företag och besök. Möjligheten till lokalt inflytande över närmiljön har stärkts och kontakter har knutits med bostadsrättsföreningar, fastighetsägare och boende i stadsdelsområdet. Genom förvaltningens medverkan har ett näringslivscentrum inrättats för att stödja utveckling av små och medelstora företag. Arbetslösa som ansökt om försörjningsstöd har genom Arbetsforum garanterats insats inom fem dagar.

Under året har antalet nyinflyttade flyktingar uppgått till ca 300 personer. Antalet flyktingar som har blivit självförsörjande efter introduktionsperioden har ökat jämfört med 2006.

Att ta vara på medborgarnas egna initiativ har genomsyrat kulturutbudet under året som därmed har kunnat utökas. Kultur till barn och ungdomar har särskilt uppmärksammats.

Medborgarna ska ges så stor valfrihet som möjligt. Valfriheten inom förskoleverksamheten har ökat genom att två nya förskolor har inrättats. Information har publicerats om möjligheten att starta två- och trefamiljsystem. Inom äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade har informationsmaterialet förbättrats inför val av utförare.

I syfte att erbjuda alla förskolebarn en bra pedagogisk verksamhet har antalet barn per avdelning inom förskolan under större delen av året uppgått till fastställd nivå. Under våren var det dock nödvändigt med viss överinskrivning för att klara barnomsorgsgarantin. Inom grundskolan har andelen elever med behörighet till gymnasiet ökat.

För att kunna erbjuda en högre kvalitet i omsorgen har demensteam inrättats inom äldreomsorgens hemtjänst. För personalen har kompetensutveckling skett genom vårdutbildning och i förflyttningsteknik. Inom den öppna verksamheten Friskvårdscentrum har fysiska och sociala aktiviteter anordnats. Vård- och omsorgsboendena har satsat på att uppmuntra de boende att delta i egna vardagsaktiviteter efter förmåga. I syfte att uppmärksamma matens betydelse för äldres hälsa och välbefinnande har hemtjänsten och alla vård- och omsorgsboenden kostombud.

Inom omsorg funktionshindrade har arbetet fortsatt med att utveckla rutiner kring handläggning av ansökan. Merparten av brukarna inom utförarsidan upplever att de bemöts med respekt av personalen. Den enskilde ges inflytande över planering och genomförande av insatser, bland annat genom genomförandeplaner.

Inom individ- och familjeomsorgen prioriteras tidiga insatser till barn och ungdomar. Föräldrautbildning har startat.

Vid ungdomsmottagningen drivs ett projekt för tidig upptäckt av riskbruk bland ungdomar 18 – 23 år. Fältarbete har bedrivits i samverkan mellan polis och fältassistenter. Hemlöshet har förebyggts genom stöd och rådgivning och en ny boendeform har utvecklats som stöd till stabilisering.

Under året har ett kvinnofridsteam startat. Även de våldsutövande männen har erbjudits samtal.

För personer med psykiska funktionshinder har ett stödboende med fem lägenheter inrättats.

Under året har samarbete med bostadsföretag och polisen skett inom ramen för det brottsförebyggande rådet i syfte att skapa en trygg miljö. Säkerhetsarbete har genomförts av lekplatser, buskage och träd har beskurits. Klotter på förvaltningens byggnader saneras inom 24 timmar och städgarantin har uppfyllts.

Ekonomiskt resultat

För 2007 redovisar stadsdelsnämnden ett sammantaget nettounderskott på 45,5 mkr, vilket är 2,9 procent av nettobudgeten. På anslag 1 uppgår avvikelsen till 42,3 mnkr och 3,2 mnkr på anslag 2.

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott på 5,8 mnkr. Förskolorna redovisar överskott på 7,9 mnkr, vilket medför en ackumulerad resultatöverföring på 8,6 mnkr till 2008. Under året har i genomsnitt 2 204 barn varit inskrivna i verksamheten, vilket är en ökning med 97 barn jämfört med år 2006.

Inom skola och skolbarnsomsorg redovisas ett underskott på 12,7 mnkr för första halvåret 2007. Underskottet förklaras främst av de negativa resultat på 6,0 mnkr som hänför sig till fyra skolor, som inte är resultatenheter. Utrustning av den nya Smedshagsskolan belastar stadsdelsnämnden med 4,5 mnkr.

Äldreomsorgen redovisar ett underskott på 16,4 mnkr, varav 12,7 mnkr på staben och beställarsidan samt 3,7 mnkr på utförarsidan.

Antalet äldre som har hemtjänst eller särskilt boende uppgick till i genomsnitt 2 190 personer mot 2 132 under år 2006. Ökningen inom hemtjänst var 4,3 % och inom vård- och omsorgsboende 1,8 %. Den andel av befolkningen 80 år och äldre som har insatser har ökat från 42,0% till 43,8%.

Projekteringen av ett ytterligare gruppboende för äldre med demenssjukdom har avbrutits, vilket har medfört kostnad för förgävesprojektering med 1,7 mnkr. Härutöver tillkommer underskott om 2,2 mnkr för hemtjänst. För korttidsvård redovisas ett underskott om 5,5 mnkr. Ett stort antal äldre med demenssjukdom har vistats på korttidsboende i avvaktan på ledig gruppboendeplats. För servicehus redovisas underskott om 1,0 mnkr till följd av beslut om särskilda riktlinjer för beviljande av boendeplats. På utförarsidan redovisas underskott för Nälsta servicehus om 3,1 mnkr och för tomgångshyror om 0,4 mnkr.

Inom Omsorg för personer med funktionsnedsättning redovisas ett underskott på 16,2 mnkr som hänförs till beställarsidan. Underskottet beror på att behovsutvecklingen motiverat insatser i en omfattning som inte har kunnat förutses vid upprättandet av budgeten. Under året har antalet beviljade insatser ökat med 160, exkl. insatser enligt LASS. Det är framfört allt insatser som hör till det fasta anslaget som har ökat kraftigt och utgör 7,9 mnkr av underskottet. Inom det prestationsrelaterade anslaget redovisas ökade kostnader om 8,4 mnkr i förhållande till budget, varav 6 mnkr avser köp av boendeplatser hos privata vårdgivare.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett utfall i balans med budget. Mot bakgrund av ökat behov av insatser redovisar missbruksenheten ett underskott, som uppvägs av överskott inom enheten för socialpsykiatri och barn- och ungdomsenheten.

För flyktigmottagningen redovisas underskott på 4,2 mnkr. De schablonbelopp per flyktling som tilldelas stadsdelsnämnden är otillräckliga för att finansiera uppdraget.

Inom stadsmiljö redovisas ett överskott på 1,6 mnkr vilket främst förklaras av mindre behov av vinterväghållning och genom återhållsamhet vad avser parkskötsel.

För kultur och fritid redovisas överskott som främst beror på minskade nettokostnader för kolloverksamhet i förhållande till budget. Övergripande administration redovisar ett underskott, som främst hänförs till fördröjning i processer vid avveckling av anställningar.

För arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd inom anslag 2 har nettokostnaden minskat med 12,3 mnkr jämfört med år 2006. Trots denna kostnadsminskning redovisas ett underskott på 3,2 mnkr. Underskottet hänför sig till både till minskade intäkter för arbetsmarknadsåtgärder och högre kostnader för försörjningsstöd.

Åtgärder för budgethållning

Fr.o.m. juni 2007 upprättar förvaltningen en sammanställning med månadsvis redovisning av prestationer. Även kostnadsuppgifter inarbetas, vilket innebär att nyckeltal beräknas.

Stadsdelsnämnden har fattat beslut om budgethållningsåtgärder i två särskilda ärenden och i samband med behandlingen av tertialrapporter. Utgångspunkten för förvaltningens arbete med att minska kostnaderna är att effektivisera förvaltningens inre arbete. Hit hör översyn av arbetssätt och arbetsmetoder, organisationsförändring och att pröva nya infallsvinklar i syfte att bedriva arbetet mer kostnadseffektivt.

Inom de verksamheter som omfattar myndighetsutövning pågår ett fortlöpande utvecklingsarbete, bland annat i syfte att fatta noggranna och professionella biståndsbeslut och uppnå ett enhetligt förhållningssätt bland den handläggande personalen. Särskilt uppmärksammas utveckling av kedjan biståndsbedömning – beställning av insatser – utförande av insatser - uppföljning av insatser.

Det ekonomiska resultatet av de åtgärder som har genomförts under 2007 uppskattas till 6,4 mkr.

Inom äldreomsorgen har en översyn genomförts med extern konsultmedverkan och inom omsorg funktionshindrade har en översyn av myndighetsenheten påbörjats. Härutöver har nämnden behandlat ett ärende om lokaleffektivisering. Förvaltningen har fortlöpande arbetat med effektivisering av lokalutnyttjandet.

Nämndens arbete under året

Ledamöter

Birgitta Wahlman (m), ordförande
Berit Kruse (s), vice ordförande
Bo Arkelsten (m)
Carina Klevenvall (m)
Per Hallberg (m)
Elias Granqvist (m)
Ingela Gille Rausén (fp)
Jonas Vikman (kd)
Erik Gutierrez-Aranda (s)
Eva Oivio (s)
Seyfi Dogan (s)
Leif Larsson (v)
Tomas Melin (mp)

Ersättare

Svante Erlandsson (m)
Margareta Åkerblom (m)
Bogdan Godymirski (m)
Ingriell Thunholm Larsson (m)
Roland Blank (m)
Amir Adan (m)
Fatima Nur (fp)
Emma Lennartsson (s)
Bengt Roxne (s)
Ingrid Carlsson (s)
Kaj Nordquist (s)
Birgitta Wosse (mp)
Margaretha Boman (v)

Curt Dahlgren (m) t o m september
Örjan Sjögren (s) t o m juni

Nils Elfvik (v) t o m september

Stadsdelsnämnden har under året sammanträtt 13 gånger och behandlat 161 allmänna ärenden och 54 enskilda ärenden:

Ansvarsområde	Antal ärenden	År 2007	År 2006	År 2005	År 2004	År 2003
Övergripande ärenden		23	43	34	46	29
Barn, ungdom och skola		7	31	34	41	21
Äldreomsorg		27	26	21	27	11
Omsorg om funktionshindrade		18	24	10	26	16
Individ- och familjeomsorg		27	27	17	26	27
Avd för stadsdelsmiljö och teknik		34	41	59	32	29
Formaliaärenden		17	10	10	17	16
Upphandlingsärenden		8	6	6	10	13
<i>Summa allmänna ärenden</i>		<i>161</i>	<i>208</i>	<i>191</i>	<i>225</i>	<i>162</i>
Enskilda ärenden		54	44	41	51	49

Kommentarer: Av de 161 allmänna ärendena utgörs 27 av inkomna remisser.

För behandling av enskilda ärenden har Stadsdelsnämnden inrättat ett utskott benämnt Socialdelegerade, med följande sammansättning per den 31 december 2007.

Ledamöter

Carina Klevenvall (m), ordförande
Bengt Roxne (s), vice ordförande
Margareta Åkerblom (m)
Ingela Gille Rausén (fp)
Eva Oivio (s)

Ersättare

Bo Arkelsten (m)
Elias Granqvist (m)
Roland Blank (m)
Erik Gutierrez-Aranda (s)
Birgitta Wosse (mp)

Socialdelegerade har under året haft 24 sammanträden och behandlat sammanlagt 265 ärenden som rör enskild individ inom lagområdena socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) m.fl.

Lokala handikapprådet har under året sammanträtt vid 10 tillfällen.

Lokala pensionärsrådet har under året sammanträtt vid 13 tillfällen.

Lokala brottsförebyggande rådet har under året sammanträtt vid 4 tillfällen.

Staden ska vara en attraktiv plats för boende, företag och besök

Ekonomiskt bistånd

Minskat antal bidragshushåll

Den förbättrade konjunkturen har ökat efterfrågan på arbetskraft. Detta har blivit särskilt märkbart under 2007. Denna utveckling har varit positiv då tidigare bidragstagare i stället kunnat få egen försörjning genom eget arbete. Därtill har sannolikt många personer inte behövt kontakta förvaltningen och söka försörjningsstöd, utan kunnat få arbete i stället.

	Bi- drags- hushåll	Antal vuxna personer	Antal barn	Bidrag- tagare / hushåll	Bidrag per hushåll & månad
År 2006	1 993	2 382	1 403	1,89	7 229 kr
År 2007	1 869	2 241	1 327	1,91	7 028 kr

	Antal beslut om ek bistånd	.. varav avslag	Tidigare hushåll som fått egen försörjning	Hushåll med ek bistånd > 9 mån
År 2006	33 278	6 185	262 (13,5%)	742
År 2007	33 691	8 730	291 (15,6%)	640

Medelbidragets minskning kan förklaras av förändrade riktlinjer beträffande SL-kort och fortsatt metodutveckling.

Halveringsmålet

Stadens mål att halvera antalet personer med försörjningsstöd jämfört med 1999 har inte kunnat uppnås. Från december 2003 och fram till sommaren 2006 skedde en ständig ökning av antalet bidragshushåll. Hösten 2006 inträffade en vändning och en minskning påbörjades. Den nya trenden har hållit i sig under hela 2007. Antalet bidragshushåll och kostnaderna har under 2007 minskat i Hässelby-Vällingby mer än genomsnittet i staden. Den omfattande inflyttning som under senare år skett till stadsdelsområdet - särskilt från Järvastadsdelarna - har avtagit något. Hässelby-Vällingby är dock fortfarande en inflyttningsstadsdel med stor andel hyreslägenheter.

Stadsdelsområdet har en omfattande flyktingmottagning, bland de största i staden. Sammanlagt 306 flyktingar avslutade sin introduktionsperiod under 2007. Av dem var 95 beroende av försörjningsstöd efter den 18 månader långa introduktionsperioden. Enligt förvaltningens iakttagelser flyttar många ekonomiskt resurssvaga hushåll till Hässelby-Vällingby samtidigt som resursstarkare hushåll flyttar ut. En tilltagande marginalisering är uppenbar i vissa bostadsområden.

Antalet nybesök (socialbidragssökande för första gången) har minskat men ligger kvar på en hög nivå. Ca 20 % av nybesöken består av nyinflyttade hushåll som tidigare var bidragstagare i någon annan stadsdel eller kommun.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsenheten har under 2007 haft minskade personella resurser jämfört med tidigare år då projektet Strategi Hässelby-Vällingby pågick. Enheten har under hösten 2007 påverkats av förberedelsearbetet för att skapa de nya Jobbtorgen. Personalen har fått söka befattningar i den nya Jobbtorgsorganisationen och de allra flesta har erbjudits fortsatt arbete i den nya organisationen som sorterar under stadsledningskontoret.

Högkonjunkturen har under året medfört ökad efterfrågan på arbetskraft. Det har påverkat förvaltningens arbetssökeriverksamhet positivt i och med att fler har kunnat få egen försörjning genom arbete på den öppna arbetsmarknaden. Antalet nybesök gällande personer, som söker försörjningsstöd för första gången, har minskat. I dessa ärenden har målet om åtgärd inom fem dagar uppnåtts. De minskade personella resurserna under 2007 har dock medfört att Arbetsforum inte kunnat erbjuda tider för nya besök i den omfattning som varit önskvärt.

De deltagare som varit inskrivna på Arbetsforum har överlag behövt längre tid på sig för att komma ut i egen försörjning än tidigare år med undantag för ungdomarna i åldern 18-24 år.

Under året har enheten deltagit i EU-projektet *Senior kompetens* som omfattat personer 50 år och äldre med en högre utbildning. Enheten har också ingått i Stockholm Matchning.

Öka förvärvsfrekvensen

Under året har 870 personer någon gång varit inskriven på Arbetsforum. Av dessa har 312 personer avslutats till jobb eller annan försörjning vilket utgör 36 %. Inom Arbetsforum har grupperna olika lätt att komma ut i egen försörjning.

Grupper	Antal personer	%	Orsak, avslut
Daglig verksamhet arbetssökeri	538	45	Arbete eller annan försörjning
Arbetsträning	116	22	Arbete eller annan försörjning
SFI	90	16	Arbete eller annan försörjning
Flykting	126	25	Arbete eller annan försörjning
Ålder 18 - 24	235	39	Arbete eller annan försörjning
Ålder 25-64	599	37	Arbete eller annan försörjning

Under året har 438 personer varit inbokade för nybesök och av dessa har 24 % inte kommit till det inbokade besöket. Enheten har fokuserat på att de, som söker försörjningsstöd för första gången, ska komma i åtgärd inom fem dagar. Utöver detta har Arbetsforum under hösten 2007 vid tre tillfällen erbjudit nybesök till klienter, som redan är aktuella på enheten för ekonomiskt bistånd. Vid varje tillfälle har enheten kunna ta emot tio personer.

Samlokalisering av arbetsträningen och daglig arbetssökeriverksamhet genomfördes under 2007 och har haft positiva effekter. Deltagarna har kunnat vara kortare perioder på arbetsträningen för att utreda om ett arbetshinder föreligger. Arbetskonsulenterna på arbetsträningen har även kunnat erbjuda samtalsserier i "motivation intervju" och på så sätt hjälpa deltagaren att återfå motivation.

Arbetsträningen har under året ökat sin samverkan med Försäkringskassan och genom samverkansgruppen Turid har enheten under året sålt tjänster gällande fyra arbetsträningsplatser. Detta samarbete avses fortsätta under 2008.

Minska arbetslösheten bland ungdomar

Enheten har haft 235 ungdomar inskrivna någon gång under året och av dessa har 39 % gått till arbete eller annan försörjning. Inskrivningstiden för ungdomar har minskat något

under 2007. Vid jämförelse med året 2006 har tiden sjunkit med 11 dagar i åldersgruppen 20-24 år. I åldersgruppen 18-19 år är minskningen 5 dagar.

En del ungdomar har andra svårigheter än arbetslöshet. För dessa har Arbetsforum kunnat erbjuda arbetsträning. Många behöver mycket coachning och stöttning för att komma ut på den öppna arbetsmarknaden.

Arbetsforum har under året haft nära samarbete med enheten för Ekonomiskt bistånd. Samarbetet med Arbetsförmedlingen har minskat vad gäller ungdomar i och med att Arbetsförmedlingen inte har haft några särskilda insatser för ungdomar.

Åtgärder för ungdomar som inte går i gymnasiet

Enheten har för ungdomar som står utanför skolväsendet och inte har socialbidrag erbjudit att ordna praktikplatser. Kontakten har initierats genom handläggare vid Barn- och ungdomsenheten. Praktiksamordnaren har sedan träffat ungdomen och målsmannen för att ha ett kortare kartläggningssamtal. Samordnaren har därefter ordnat en praktikplats.

Öka andelen som arbetar i privat sektor

För att uppfylla målet har enheten inriktat sig på att deltagaren ska öka sitt kontaktnät inom privat sektor. Detta uppfylls genom aktivt sökande av praktikplatser. Deltagaren får coachning och hjälp med att bl.a. anmäla sig till olika jobbsajter och läsa annonser. Under året har ca 75% av praktikplatserna funnits inom den privata näringen.

Arbetsforum har under året genomfört några rekryteringsdagar där arbetsgivare bjudits in för att rekrytera nya medarbetare bland deltagarna. Detta initiativ har varit uppskattat och den arbetssökande har fått en chans att visa upp sig och arbetsgivaren har fått hjälp i rekryteringsarbetet.

Feriearbete för ungdomar

Ungdomar som feriearbetade vid kommunala anläggningar

År 2002	År 2003	År 2004	År 2005	År 2006	År 2007
26	133	139	122	215	114

Under 2007 drogs statsbidraget till feriearbetande ungdomar in. Detta medförde minskade resurser för förvaltningen. För att ändå kunna erbjuda så många ungdomar som möjligt feriearbete minskades arbetsperioderna ned från tre till två veckor. Kostnaden för denna verksamhet landade på drygt 0,9 mkr.

Sommarkoloniverksamhet

De extra medel för sommarkoloniverksamhet (0,4 mnkr), som nämnden tilldelades, fördes in i budgeten för kollooverksamheten i avsikt att säkerställa att efterfrågan skulle kunna tillgodoseas. Under våren visade det sig att efterfrågan hade minskat jämfört med föregående år, varför medlen inte kom att förbrukas.

Kultur- och föreningsverksamhet

Genom samverkan och medborgarnas engagemang har stadsdelsförvaltningen haft ett brett och allsidigt utbud av kulturaktiviteter under 2007.

Utifrån ett processarbete med föreningar, enskilda medborgare och brukare samt näringsliv och inte minst fritidsgårdar, skolor, bibliotek och kulturskola, har det fria kulturlivet getts möjlighet och utrymme till att genomföra olika aktiviteter. Ett varierat kulturutbud med mål att bygga broar mellan generationer och etniska grupper har genomförts. Aktivi-

teter med olika teman, riktade till olika målgrupper har mynnat ut i kontakter och nätverk. Fem nummer av ett kulturnyhetsbrev har skickats ut under året.

I samverkansanda har många arrangemang genomförts där stadsdelsförvaltningen varit initiativtagare t.ex. Nationaldagsfirande, Höströj, Hässelbygårdsdagen, Val av Hässelbygårds Lucia med arrangemang. Uppträdanden av lokala förmågor varvas med professionella artister.

Förvaltningen har utan att själv tagit initiativ varit medarrangörer eller stöttat ekonomiskt. Några exempel är musikaler med olika teman och målgrupper på Trappan, Smedshagsdagen, Blomsterfestival, Valborgsarrangemang, pensionärsdans bl.a. på utomhusdansbanan i Hässelby, adventsmarknad i Lövsta och Riddersvik, teater föreställningar samt musikarrangemang.

Linné-temat har fått stort utrymme under året bl.a. i form av kultur- och naturvandringar i Grimsta naturreservat och Lövsta friluftsområde, Linné utställning på Hässelby hembygdsmuseum, föreläsningar på Linné-temat på biblioteket i Vällingby. Härutöver har en Blomsterfestival arrangerats.

Entusiasmen i Kyrkhamnsområdet har blomstrat, kulturlivet har fått näring genom att man samverkat med alla intressenter i området från koloniträdgårdsföreningen, till Hässelby golf och motorcykelklubben Plebs Choppers. Aktiviteter har genomförts både under sommar- och vinterhalvåret såsom Kyrkhamnsdagen, friluftsdag i höstas med över 8 000 besökare, Linné-program, konstutställningar, teater, musikarrangemang, natur- och kulturvandringar samt adventsmarknad har varit några av de arrangemang som genomförts i samverkansanda.

På Galerie Plaisiren har nya spännande konstutställningar pågått av både lokala och nationella konstnärer. Allt från Personal Art och avdelningen för omsorg av funktionshindrades utställning till professionella utställare och konstföreningar. Plaisiren har förutom att den tillfört stadsdelen innovativa kulturvindar också utvecklats till en mötes plats för det lokala kultur- och föreningslivet kring konst och hantverk både för de yngre och äldre innevånare. Förvaltningen har även använt lokalen som mötes- och konferenslokal.

Parkteatern har under sommaren gett flera uppsättningar på Hässelby Slott och barnföreställning på Maltesholmsbadet.

Satsning på ungdomskultur har skett med olika ungdomsarrangemang såsom inlinetävling i Grimsta, ungdomens vårsalong på Galerie Plaisiren, ungdomsfestival på Kanaanbadet, film event på Hässelbytorget, målarverkstad i parkleken Guldet, teaterföreställningar för både de yngre och tonåringar, cirkus workshop i Vällingbys parklekar m.m.

Stadsdelsförvaltningen har i samverkan med Kulturförvaltningen, Svenska Bostäder och Medborgarhusföreningen Trappan arbetet med att ta fram en handlingsplan för att säkra Trappan som en kulturell mötesplats i ett framtida Vällingby.

Stadsmiljöverksamhet

För att bevara och utveckla natur-och rekreationsvärden i parker och grönområden har omfattande istandsättningsarbeten utförts främst inom Hässelby. Igenvuxna parkmiljöer har återställts så att trygghet och säkerhet främjats. Bättre förutsättningar för välupplysta parker har skapats. Utmed strandpromenaden vid Strandsliden har i dialog med de boende utförts röjning och gallring av vegetation. I samarbete med trafikkontoret har även ny belysning utförts. Delar av parkvägnätet inom stadsdelsområdet har fått ny asfaltbeläggning.

Möten i fokusgrupper och på andra arenor har skett regelbundet för att säkra lokalt inflytande på stadsmiljöfrågorna.

Två lokala naturvårdsprojekt har genomförts med bidrag från länsstyrelsen:

- Lövsta våtmark och dammsystem i anslutning till golfbanan i Lövsta
- Naturvård i Grimsta naturreservat.

Fitnessutrustning för motionärer har installerats vid Grimsta motionsspår och vid strandpromenaden i Hässelby Strand. På strandbaden har två nya grillanordningar färdigställts vid Maltesholmsbadet och ett nytt soldäck har byggts vid allmänna badet i Hässelby Vilastad. Badvakter har i olika omfattning funnits på samtliga fyra strandbad.

Arbetet med att upprätta lokala parkplaner har slutförts under året och utgör nu ett viktigt instrument för den kommande underhålls- och investeringsplaneringen.

Investerings- och reinvesteringsarbeten i parkmark har utförts för ca 3,0 mnkr - bl a förnyelse av lekplatser.

Flyktingmottagande

Inflödet under året

Flyktingmottagandet har präglats av ökat antal avslutade flyktingärenden beroende på utgången introduktionsperiod (18 månader) och att ett stort antal asylsökande fick beslut om avvisning. Drygt 300 vuxna flyktingar har avslutats under 2007. Detta som en följd av den tillfälliga asyllagen, som gällde mellan den 15 november 2005 och den 30 mars 2006, då många fick tillfälliga uppehållstillstånd. En del flyktingar har under introduktionsperioden fått egen försörjning medan andra vid periodens utgång fått söka socialbidrag.

Hässelby-Vällingby tog under 2007 emot ca 400 nya flyktingar (inklusive barn). Antalet nyanlända flyktingar var lägre än under 2006 men ökade återigen mot slutet av 2007. Den 1 januari 2007 var ca 200 flyktinghushåll aktuella. Antalet minskade tillfälligt under sommarhalvåret. Vid årsskiftet uppgår antalet återigen till ca 200.

Förvaltningen utgick i planeringen från att färre flyktinghushåll skulle vara aktuella under hösten 2007 eftersom ett större antal avslutade sin introduktionsperiod under augusti-september 2007. Bland de 27 olika nationaliteter, som finns representerade är irakier den största gruppen. Av hushållen kommer 51% från Irak. Arabiska är det dominerande språket.

Deltagande i introduktion

I december deltog 35% av flyktingarna i heldagsaktivitet och ytterligare 20% beräknas inom kort komma i heltidsaktivitet inom Projektet Försöksverksamhet (FNI) som är ett samarbetsprojekt mellan Länsarbetsnämnden, fyra stadsdelsförvaltningar i Stockholm och fyra grannkommuner.

Under perioden januari-november 2007 avslutades 306 vuxna personer. Av dessa har 87 personer blivit självförsörjande, 63 personer flyttat till annan kommun och 45 personer avslutats i och med att deras tillfälliga uppehållstillstånd upphörde.

SFI och praktik

Målet för den kommunala flyktingmottagningen är att underlätta flyktingarnas integration i samhället och hjälpa dem till egen försörjning genom eget arbete. Förvaltningen erbjuder alla vuxna deltagare ett heldags introduktionsprogram i form av SFI jämte praktik, deltagande i försöksverksamhet och rekryteringsprogram. På grund av den kraftiga ökningen

av antalet flyktingar i staden som helhet har det under vissa perioder uppstått väntetider till SFI och andra aktiviteter.

Samarbete med andra aktörer

Med utbildningsförvaltningen finns ett nära samarbete, dels med vuxenutbildningscentrum med utvecklade rutiner för anmälan och informationsutbyte gällande SFI, dels med Rekryteringsprogrammet. Ett väl fungerande samarbete finns också med Arbetsförmedlingen i Vällingby och projektet Försöksverksamheten. Alla nymottagna som kan stå till arbetsmarkandens förfogande skrivs in och kartläggs av arbetsförmedlingen.

Flyktingmottagningen har utvecklat samarbetet med förskolan och skolan. Föräldracirklar har startats i samarbete med Öppenvårdsenheten.

Samhällsinformation ges i gruppform där berörda myndigheter (bl.a. arbetsförmedlingen) medverkar. Flyktingmottagningen har i enskilda ärenden samarbetat med Barn- och ungdomsenheten, Vuxenavdelningen och avdelningen för Omsorg om funktionshindrade. Vad gäller barn och ungdomar har flyktingmottagningen vid behov hjälpt till med ansökan om förskola och skolplaceringar. Flyktingbarn ses i stadsdelen som barn med särskilda behov och har snabbt kunnat erbjudas plats i förskola. Samverkan med närliggande stadsdelar har skett genom regelbundna samverkansmöten med övriga flyktingmottagningar i nordvästra Stockholm.

Flyktingmottagningen deltar även i återkommande möten med samtliga flyktingmottagningar i staden på initiativ från stadsledningskontoret.

Valfriheten ska öka

Aktivitetsplaner och avknoppning

I aktivitetsplanen för konkurrensutsättning har ändring skett i turordningen för upphandling inom områdena Stöd och service till personer med funktionsnedsättning och Äldreomsorg.

Larmpatrull inom öppna hemtjänsten och rehabiliteringsenheterna har nu inordnats i respektive ordinarie verksamhet. Upphandling har påbörjats av Råcksta sjukhem.

Upphandling av två gruppbofästigheter och en daglig verksamhet inom omsorg om funktionshindrade har påbörjats under hösten och övertagande beräknas till september 2008. Ytterligare två upphandlingar inom liknande områden samt nattpatrull inom öppna hemtjänsten kommer att ske under 2008.

Inga avknoppningar eller upphandlingar där avknoppare har lagt anbud har skett. Intresse för avknoppning finns inom Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens kontaktperson i avknoppningsfrågor informerar om de seminarier och kurser som Avknoppningskansliet anordnar och hänvisar intresserade till personer/företag som kan bistå vid exempelvis startande av företag.

Skola för kunskap

Förskoleverksamhet

Antalet barn i stadsdelsförvaltningens förskolor har ökat med cirka 70. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts, men krävde en tillfällig ökning av barngruppsstorlekarna under våren. Utöver två nya förskolor har en temporär paviljongförskola öppnats under hösten vid Skogsnävegränd 14.

För att begränsa antalet barn i förskolans barngrupper har förskolornas ekonomi stärkts så att ekonomiska förutsättningar för fastställda gruppstorlekar finns samt utökat förskolans lokaler så att tillräckligt utrymme finns.

För att öka andelen förskollärare har förskolorna beaktat målet genom att vid nyanställning försöka rekrytera förskollärare samt att erbjuda förskolläraryrket utbildning till anställd förskolepersonal med högskolebehörighet. Andelen har ökat från 29,3 till 31,4%.

Skola och skolbarnsomsorg

Skolorna har fortsatt arbetet med identifiering av elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen, med särskilt fokus på basämnena. Ett viktigt instrument i arbetet är de nationella proven. Läsutvecklingsschema (LUS) och stadsdelens läsplan har använts för att stärka elevernas språkutveckling.

Alla skolor har arbetet med individuella utvecklingsplaner och i utvecklingssamtalen analyserar lärare, elever och föräldrar kunskapsutvecklingen. För elever med extra svårigheter upprättas åtgärdsprogram som kontinuerligt revideras.

Andelen elever som lämnade grundskolan med gymnasiebehörighet var i stort sett densamma som föregående år.

Alla barn i skolår F-3 har erbjudits plats i fritidshem och i skolår 4-6 plats i fritidsklubb.

Mycket arbete har lagts ned i samband med grundskolans överföring till utbildningsnämnden, vilken skedde 1 juli. Även under hösten har ett kontinuerligt samarbete krävts.

Högre kvalitet i omsorgen

Äldreomsorg

Förvaltningen har drygt 1700 brukare av hemtjänst (inklusive servicehus). Under året har 397 nya personer tillkommit och 434 avslutats, vilket motsvarar en omsättning på 25 %. Antalet som anlitat privata utförare har stigit från 24 till 27 %. Inom vård- och omsorgsboende (exklusive servicehus) bor 338 personer i förvaltningens egna boenden och 108 utanför förvaltningen varav 60 i privat drivna vård- och omsorgsboende.

Livskvalitet

Friskvårdscentrum inrättades hösten 2003. Verksamheten har till och med 2006 finansierats med medel för stadsdelsförnyelsen. Från och med 2007 har den permanentats och drivs vidare inom äldreomsorgens budget. Friskvårdscentrum har blivit en uppskattad samlingsplats för många äldre i Hässelby-Vällingby. Fysiska, sociala och kulturella aktiviteter såsom t.ex. kostrådgivning, QiGong, gympa, gym, promenader, bingo och underhållning erbjuds. Kostfrågorna har uppmärksamats med information och utbildning till vårdpersonalen om maten och måltidernas betydelse för en god livskvalitet. Alla enheter i såväl hemtjänsten som boendena har inrättat kostombud.

Hemtjänst

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har beviljats stimulansmedel från Socialstyrelsen för insatser till de mest sjuka äldre (tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning, Stockholms läns landsting och Legevisitten AB, som driver Blackebergs vårdcentral och Hässelgårdens äldreomsorgscentral). Projektet kallas TGS (Trygge Goe System). Syftet är att utveckla insatser och samverkan som stödjer kvarboende i ordinärt boende för de mest sjuka äldre och att utveckla hemtjänst och hemrehabilitering tillsammans med två vård-

centraler. Särskilt fokus ligger på samverkan mellan kommunala och landstingskommunala vårdgivare.

Arbete sker också för en funktionell hantering kring information om vilka läkemedel den enskilde har och hur olika preparat samfällt påverkar den enskilde. Vidare prövas hur ökad trygghet för den enskilde kan nås genom bättre nyttjande av och kunskap om ny teknik för informationshantering och vårdtjänster.

Fixaren

Förvaltningen har under 2007 anlitat Rekryteringsgruppen i Stockholm AB för att utföra fixartjänster. Fixartjänsten har medfört en kostnad på cirka 500 tkr. Från och med 2008 kommer äldreomsorgens vaktmästare på Skolörten och Hässelgården att utföra fixartjänsterna vilket leder till betydligt minskade kostnader.

Anhörigstöd

Olika former av stöd och avlastning har beviljats för att underlätta arbetet för anhöriga som vårdar en närstående. Det har skett i form av garanterad rätt till avlösning minst fyra timmar per vecka, dagverksamhet, korttidsboende och hemvårdsbidrag. För att stödja fler anhöriga har en ny dagverksamhet med plats för 20 personer med demenssjukdom öppnats på Skolörtens äldreboende.

Rehabiliteringsenheten har beviljats stimulansbidrag från Länsstyrelsen för ett projekt med inriktning på anhörigvårdarens arbetsmiljö (ANVAR-projektet). Arbetsterapeut / sjukgymnast har genom uppsökande verksamhet träffat anhöriga som vårdar sina närstående i det egna hemmet för att hjälpa dem att hitta lämpligt arbetssätt i deras omvårdnadsarbete. Kognitionscentrum har erbjudit anhöriga att prova på teknik för att underlätta omvårdnaden i hemmet.

Vård- och omsorgsboende

Sedan några år tillbaka pågår ett samarbete mellan Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar för att klara av att balansera framtida öknings- och minskningar i boendebehovet.

Den planerade ombyggnationen av servicehuslägenheter till vård- och omsorgsboende på Edelundavägen har avbrutits. Förvaltningen har bedömt att befintligt antal platser är tillräckliga för stadsdelens behov. Förvaltningen bedömer att det kommer att ske en utökning av privata alternativ med hänsyn till att staden ska garantera äldres rätt att välja boende genom det valfrihetssystem som ska införas under 2008.

Omvandling av 44 ålderdomshemsplatser till fyra enheter med gruppboende för 38 personer med demenssjukdomar vid Hässelby Gårds äldreboende har fullföljts under 2007. På Räcksta sjukhem har 17 platser för korttidsvård omstrukturerats till gruppboende.

Demensvård

Inom ramen för Kompetensstegen har hemtjänsten tillsammans med tre andra förvaltningar deltagit i ett tvåårigt demensprojekt som påbörjades i september 2006. Nya demenssteam har utvecklats och i regelbundna reflektionsmöten har hanteringen av komplicerade ärenden och situationer som rör personer med demenssjukdomar diskuterats. Hemtjänstens demenssteam har haft en välbesökt anhörigträff under hösten för information och som stöd till anhöriga. Anhörigträffarna kommer att fortsätta under 2008.

Kompetensutveckling och personalförsörjning

Ett nytt IT-baserat dokumentationssystem (ParaSoL) har införts för den sociala dokumentationen och Vodok används som IT-baserat dokumentationssystem för hälso- och sjukvård.

Förvaltningen har beviljats statligt stöd genom Kompetensstegen till olika kvalitets- och kompetensutvecklande aktiviteter i vård och omsorg om äldre. Bland annat har utbildning i vårdsvenska för personal med behov av språkstöd samt utbildning och handledning i kognitiva funktionshinder genomförts.

Under början av 2007 slutfördes det mångfaldsprojekt som Skolörtens äldreboende deltagit i tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning. Projektet var ett led i kvalitetsutveckling för att främja och tillvarata mångfald inom verksamheten. Projektet finansierades genom medel från Svenska EFS-rådet och Växtkraft/Mål 3.

Kvalitetsarbete

Solving International, Bohlin & Strömberg har anlitats för genomgång av äldreomsorgens ledningsorganisation. Stadsdelsdirektören, äldreomsorgsavdelningen och varje enhet har utarbetat en handlingsplan utifrån de synpunkter som framfördes i rapporten. Handlingsplanen omfattar kvalitetsarbete, förändringar och förtydliganden i roll- och ansvarsfördelning mellan verksamhetschef, MAS och enheter samt chefskap, ledarskap och medarbetarskap. Förändringarna har påbörjats och kommer att fortsätta under 2008. Förverkligandet av handlingsplanen har följts av en politiskt tillsatt referensgrupp från stadsdelsnämnden.

Ytterligare redovisning finns i bilagorna 4 (uppföljning av mål) och 5 (uppföljning av skapkrav)

Individ- och familjeomsorg

Boendevalternativ och dagverksamhet för hemlösa

Stadsdelsnämnden har fått medel ur centrala medelsreserven för att särskilt arbeta med boendevalternativ och dagverksamheter för hemlösa. Stadsdelsförvaltningens vuxenenhet har under året genomfört ett sådant arbete och har nått ett flertal positiva resultat.

Stadsdelsförvaltningen driver i lokalen Vistet verksamhet för de mest utsatta och de hemlösa. Den är öppen varje dag med personal från förvaltningen i samarbete med lokala kyrkliga församlingar. En vanlig dag har Vistet 35-40 besökare, vilket är ca 10 fler jämfört med 2006. Sedan starten hösten 2005 har 159 olika personer besökt Vistet. Där ges besökarna möjlighet till sociala kontakter och stöd till ett förbättrat liv och värdighet.

Ett förtroendeboende har utvecklats i stadsdelsområdet - en ny boendeform för hemlösa som minskar antalet externa placeringar. Under 2007 har sex personer kunnat få ett boende fördelat på fem lägenheter.

Arbetet med hemlösa har utvecklats under året genom att sammanföra och vidareutveckla insatser som Vistets daghärbärge gör i kombination med boendestödsinsatser för missbrukare. Genom verksamheten finns en bra kännedom om de psykiskt funktionshindrade, missbrukarna och de hemlösa i stadsdelen. Verksamheten bidrar även till att förhindra att personer vräks.

Även inom socialpsykiatri har förvaltningen haft uppsökande verksamhet speciellt inriktad på vräkningsprevention. Uppsökarna har kunna arbeta med konkreta ärenden och län-

kat till stödinsatser inom förvaltningen. Boendestödsverksamheten har arbetat med metodutveckling gällande stöd i hushållsekonomi för psykiskt funktionshindrade.

Rörligt team

Medel för rörligt team har möjliggjort att nå nya (tidigare inte kända) personer med psykiskt funktionshinder i stadsdelsområdet. Ett uppsökande arbete har genomförts inom kända områden och alla anmälningar som inkommit om ev. missförhållanden har resulterat i en uppsökande kontakt samma dag.

Arbetet mot missbruk

Stadsdelsförvaltningens arbete enligt STAN-programmet har fortsatt. Tillgängligheten till missbrukarvården för unga vuxna (18-25 år) har ökat genom bl.a. uppsökande kontakter. Kvinnor ökar i antal ansökningar om vård och behandling för missbruk. Särskilda behov vid val av vård-, och behandlingsinsats uppmärksammas alltid i kontakt med kvinnor.

Ett team har skapats under 2007 för att förtydliga och underlätta arbetet med målgruppen missbruk och samtidig psykiskt funktionshinder. Teamet består av socialsekreterare och s.k. case manager och samarbetar med psykiatricentrum väst inom landstinget.

Nära samarbete finns mellan socialtjänsten och beroendemottagningen för patienter som söker och genomgår farmakologisk underhållsbehandling. Anhöriga som söker stöd erbjuds enskilda samtal inom enheten eller att vara med i beroendecentrums stödgrupper.

Drog- och missbruksförebyggande arbete bland ungdomar

Stadsdelsförvaltningen har en anställning för samordning av det drog- och brottsförebyggande arbetet. Samverkan mellan individ- och familjeomsorgen, skolor, förskolor, barn- och ungdomspsykiatri, barn- och mödravårdscentraler, polisen och fritidsverksamheten är viktig i det förebyggande arbetet.

Inom stadsdelsförvaltningens barn- och ungdomsverksamheter pågår många förebyggande verksamheter. Några av dessa är grupper inom skol-, föräldra- förstärkt- och tonårs-Komet samt ART och ÖPP. Komet riktar sig mot föräldrar eller lärare till barn, som ofta hamnar i konflikter eller är svåra att hantera och ART riktar sig mot ungdomar med behov av social färdighetsträning, ilskekontrollträning och moralutbildning.

Stadsdelsnämnden beviljades år 2007 projektbidrag från Länsstyrelsen för andra året till de pågående projekten "Komet i förskolan" och "Tidig upptäckt av riskmissbruk och Riskbeteende bland unga vuxna och gymnasieungdomar".

För projektet "Örebro preventionsprogram(ÖPP) i Hässelby-Vällingby", beviljades förlängning av projektiden. Det har därmed varit möjligt att under hösten 2007 utbilda personal från de flesta 7-9 skolor på Örebro universitet i kursen "Förebyggandets konst".

Aktiviteter kring extra insatser vid exempelvis skolavslutningar, kampanjer, utbildningar sker i samverkan med representanter från socialtjänsten, fältassistenter och polisen. Närpolisen har då extra aktiviteter mot langning. "Morsor och farsor på stan" och föräldraföreningarna bidrar i viss mån med föräldravandringar.

Under två veckor i april står Stockholms stad varje år för en mediakampanj mot droger. I samband med den anordnas lokala aktiviteter. På biografen Prisma hölls ett informationsmöte för föräldrar på 7-9 skolorna och broschyrer angående langning delades ut. Föräldramöten anordnas av enskilda föräldraföreningar och skolor, bl.a. vid skolornas skolstart för årskurs 7, då fältassistenter, närpolis m.fl. inbjöds.

Det finns utbud av öppen och organiserad fritidsverksamhet på de sju fritidsgårdarna / mötesplatserna i stadsdelsområdet. Verksamheterna, tillsammans med tre fältassistenter, har en aktiv roll i att förebygga förekomst av droger, våld och kriminalitet. All fritidsverksamhet inom kommunens ram är drogfri.

Tillsyn gällande folköl och tobak pågår fortlöpande. Inköpsstudier hos stadsdelsområdets handlare har genomförts vid två tillfällen. Vid inköpsstudierna sålde 19 % av butikerna folköl och 24 % av butikerna/kioskerna sålde tobak utan att förvissa sig om ungdomens ålder. Resultatet är en förbättring mot tidigare inköpsstudier men fortfarande kan konstateras att var femte butik säljer folköl och var fjärde tobak utan ålderskontroll. Extra information till folkölsförsäljare genomfördes bl.a. i samband med skolavslutningen.

Brottsförebyggande arbete

Stadsdelens brottsförebyggande råd (Lobrå) har genomfört fyra ordinarie möten. Utöver rådets möten har samrådsmöten med fastighetsbolag, polisen, SL m.fl. genomförts i syfte att bidra till en positiv utveckling i stadsdelen. Stadsdelsförvaltningen har i samverkan med Svenska bostäder under året genomfört en trygghetsmätning i Hässelby gård och Hässelby strand.

Förebyggande arbete mot missbruk bland ungdomar

Som ett viktigt komplement till det arbete som bedrivs av Maria Ungdomsmottagning har under året anställts en särskild ungdomssjuksköterska inom landstingets beroendemottagning. Sannolikheten att omotiverade ungdomar kommer till drogtestning ökar då det geografiska avståndet är kort. Missbruket bland flickor i de lägre tonåren har ökat. Det är då mycket positivt att på ett tidigt stadium och i förebyggande syfte samarbeta med beroendemottagningen. För att möta olika former av flickors allvarliga problematik har under året anställts en kvalificerad kontaktperson inom Öppenvårdsenheten för att vara kontaktperson åt tonårsflickor.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Öka valfriheten för personer med funktionsnedsättning

För att underlätta för medborgarna att välja utförare av beviljade insatser har alla verksamheter arbetat fram webbaserat informationsmaterial. Fyra verksamheter har egna hemsidor. Övriga verksamheter har material som håller på att bearbetas för att därefter publiceras i form av egna hemsidor.

En kundkatalog över kommunala och privata utförare har sammanställts över insatserna avlösarservice, ledsagning, hemtjänst och hemtjänst i assistansliknande form. Personer som får någon av dessa insatser beviljad, kan genom kundkatalogen själva välja vem man vill ska utföra insatsen. På myndighetssektionen har rutiner utarbetats som säkerställer att alla som blir beviljade dessa insatser får information om alternativa utförare - kommunala såväl som enskilda - så att personen med funktionsnedsättning garanteras valfrihet.

För att diskutera framtida boende för personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), bjuder stadsdelförvaltningen in anhöriga/närstående både till ungdomar, som ska flytta till gruppboende, och till personer som bor på gruppboenden i stadsdelen till diskussionsträffar 1-2 gång varje år. Det har bl.a. framkommit önskemål om större lägenheter för ungdomar med funktionshinder som vill flytta ihop. Idag består gruppboendena oftast av mindre lägenheter. Dessutom finns behov av servicebostäder i anslutning till gruppboendena som är en mellanform mellan ett självständigt boende i egen lägenhet och en gruppboende samt möjlighet att flytta mellan olika boendeformer och boenden med olika inriktningar när behoven förändras.

Ökad kvalitet och hur den enskilde får större inflytande över insatsen

Myndighetssektionen har under en följd av år haft en hög personalomsättning. Flera av nuvarande biståndshandläggare har begränsad yrkeserfarenhet som biståndshandläggare.

Stor vikt har under det senaste året därför ägnats åt kompetensutveckling, genom juridisk utbildning, handledning och ärendedragning.

På myndighetssektionen har rutinerna för att kvalitetssäkra arbetsmetoderna för utredning, beslut och uppföljning utvecklats för att få en rättvis och lika bedömning inom stadsdelen och inom staden. En översyn av myndighetssektionen påbörjades i december. Ett verktyg för ekonomi- och verksamhetsuppföljning har utarbetats och införts under året.

Genom att vara delaktig när genomförandeplanen upprättas får den enskilde brukaren inflytande över insatsen. Alla brukare ska ha aktuella genomförandeplaner. För varje aktuellt beslut om insats ska biståndshandläggaren skriva beställning till utförande verksamhet. En genomförandeplan ska därefter utformas i samverkan med den enskilde och/eller dennes närstående med utgångspunkt utifrån beslutet. I genomförandeplanen ska det framgå vad, vem, när och hur insatserna ska utformas. Mål ska formuleras och uppföljning av dessa mål ska anges i tid. Genomförandeplanen ska skrivas under av båda parter.

För vissa brukare behövs en samordning av insatserna från olika huvudmän och olika utförare. Brukare som har rätt till insatser utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan begära en individuell plan. Alla brukare får information om denna möjlighet i samband med ett individuellt beslut. Under året har 113 personer blivit erbjudna en individuell plan 13 har tackat ja och fått en individuell plan utarbetad. 13 har tackat nej till erbjudandet och 87 har inte lämnat något svar alls.

En trygg och snygg stad

Ren, snygg och trygg utemiljö samt miljöfrågor

Behov av klottersanering har under året kontinuerligt anmälts till trafikkontoret för åtgärd varvid sanering skett med rimliga åtgärdsstider på prioriterade platser. Rutiner för felanmälan har tydliggjorts vid framförallt parklekar, större lekplatser och förskolor där klotter ofta förekommer.

Vårstädning i samarbete med föreningar har genomförts och i övrigt har städning utförts enligt den standard som nämnden beslutat om. Förstärkt plockstädning har utförts i stadsdelscentra och i Vinsta företagsområde. En särskild städdag genomfördes dessutom i företagsområdet i oktober genom insatser av elever i områdets skolor. En aktivitet, ”höströj”, har genomförts på Hässelby Torg.

Parkvägsbommar har uppsatts, bl.a. vid Åkermyntans centrum, för att förhindra busåkning med moped och därmed öka tryggheten för de boende. Lekplatserna, bollplanerna och parklekarna i området har säkrats efter att förvaltningen låtit genomföra säkerhetsinventeringar. På strandbaden har räddningsutrustningen kontrollerats och strandlinjen rensats från farliga föremål.

Trygghetsvandringar har genomförts tillsammans med bostadsbolag och bostadsrättsföreningar varvid brister i den yttre miljön har noterats och åtgärdats. En inventering har utförts av platser i den yttre miljön i Hässelby gård och Hässelby strand, där åtgärder bör vidtas för att öka tryggheten. En trygghetsmätning via en enkät till de boende har även genomförts och analyserats.

Förvaltningens bilbestånd bestod till 50% av miljöbilar vilket betyder att 11 av förvaltningens 22 bilar var miljöbilar, varav 10 elhybridbilar och 1 etanoldriven.

Medarbetarna m.m.

Sjukfrånvaro

Organisationen har haft fokus på omstrukturering, budgethållning och konkurrensutsättning under året, vilket betyder att verksamheterna inte har haft tid att ägna hälsoarbetet (promotivt arbete) så stor kraft som beräknat.

Sjukfrånvarotalet har minskat från 10,5 % 2006 till 10,4 % 2007. Skolan hade en sjukfrånvaro på 7,1 %. När skolan lämnade förvaltningen vid halvårsskiftet noteras en höjning av förvaltningens samlade sjukfrånvarotal med 0,1 procentenheter.

Vuxenheten och enheten för socialpsykiatri har hög sjukfrånvaro, 18,8 % respektive 10,5 %, vilket ryms inom ett snitt på 9 % för hela *Individ- och familjeomsorgen*. Den höga andelen inom vuxenheten kan delvis bero på många långtidssjuka och äldre medarbetare med allvarliga diagnoser.

Inom *Äldreomsorgen* med 12,7 % sjukskrivna, det verksamhetsområde med högst sjukfrånvaro, finns många långtidssjukskrivna med förslitningsskador. Försäkringskassan har under året uppmärksammat några medarbetare med tidsbegränsad sjukersättning och initierat arbetsprövning inför återgång i arbete. Speciellt utsatta är sjuksköterskor 10,9%, undersköterskor 11,5% och vårdbiträden med 14,4%. Det är särskilt inom öppen hemtjänst som sjukfrånvaron är hög, 14,2 %.

Förskolan har ett sjukfrånvarotal på 10,6%.

Avdelningen för *omsorg om personer med funktionsnedsättning* har totalt 9,9 %, där gruppboendena för vuxna utmärker har 11,8%.

Personalavdelningen har fortsatt arbetet med att integrera hälsofrämjande insatser i verksamheten. Flera enheter har gjort en medveten satsning på att arbeta hälsofrämjande och att stärka det friska. Det finns intresse för att identifiera faktorer som leder till hälsa och framgång. Arbetet med att införa detta har underlättats av ILS-webben. Inför år 2008 skriver alla enheter ned mål för att utveckla hälsan för kommande år.

Diskriminering

Stadsdelen har under 2007 inte haft några nya anmälningar utifrån diskrimineringslagstiftningen. Under januari 2007 betalades dock ett skadestånd ut som härrörde sig från ett fall som pågått under en period men där parterna kom till en lösning i december 2006.

Övertalighet

Av stadsdelsförvaltningens övertaliga härrör sig enbart sju personer till organisationsförändringen 2007-07-01, då utbildningsförvaltningen övertog ansvaret för skolorna. Restande övertalighet är spridd över samtliga verksamhetsområden utom förskolan. Perioderna i omställning för berörda person varierar kraftigt, beroende på bl.a. utbildning erfarenhet, arbetsmarknad och personligt engagemang. Tre personer har genomgått all omställningstid även hos omställningskansliet och är nu åter hos förvaltningen för uppsägning.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Förvaltningens medlemskap i European New Town Platform har resulterat i deltagande i två EU-finansierade internationella studier kring jämställdhet mellan kvinnor och män. En arbetsgrupp med representation från olika verksamheter samt fackliga företrädare har kopplats till detta arbete för att försöka aktivt sprida konkreta frågeställningar till verk-

samheterna och initiera jämställdhets- och mångfaldsarbetet på så sätt. Fokusgrupper med personal och brukare har arbetat med frågeställningarna.

Invånarna i stadsdelsområdet är mångkulturellt representerade, vilket kräver speciell uppmärksamhet och kunskap hos alla personalkategorier för att nå de brukare, som har annan etnisk bakgrund än svensk. Detta är även viktigt vid rekryteringsarbetet och där har PA-konsulterna bistått cheferna.

En utredare från JämO har funnits med i projektarbetet under året och dessutom haft föreläsning för alla chefer och fackliga företrädare med tema: ”Det konkreta arbetet för att förverkliga den jämställda arbetsplatsen”. Vid detta tillfälle genomfördes en enkät för att bl.a. se hur man ansåg sig arbeta med frågan i verksamheterna. Inom avdelningarna för förskola och omsorg om personer med funktionsnedsättning uppgav man att man arbetade aktivt med jämställdhetsplanens olika frågeställningar, därefter kom administrativa avdelningar och minst arbetade man med frågan inom äldreomsorgen. Enkätsvaren visade att cheferna hade en tilltro till att man skulle kunna nå ekonomiska fördelar om man arbetade strategiskt med frågan.

Ej verkställda beslut och domar

Se bilaga 1 blankett 22.

Tillgänglighet

Arbetet med att eliminera enkelt avhjälpbara hinder i den yttre miljön har fortgått enligt tillgänglighetsplanen för stadsdelsområdet. Utöver tillgänglighetsplanen har specifika åtgärder utförts på parklekar och lekplatser för att anpassa lekutrustningen för barn med funktionshinder. Farliga ojämnheter i trappor och på parkvägar har åtgärdats efter behov.

Ekonomisk hushållning och sänkt skatt

Utfall jämfört med budget

Stadsdelsnämnden redovisar för år 2007 underskott om 45,5 mnkr. Hänsyn har tagits till överföringar av resultatenheternas resultat och återredovisade medel:

Nämnden totalt	Bokslut	Budget 2007	Bokslut	Avvikelse
mnkr	2006	inkl. tillägg	2007	
Kostnader	2 160,5	1 784,5	1 853,3	-68,8
Intäkter	272,0	192,3	210,0	17,7
Nettokostnad (inkl resultatenheterna)	1 888,5	1 592,2	1 643,3	-51,1
Resultatenheternas ingående överskott	- 7,2		- 15,5	
Resultatenheternas utgående överskott	+ 8,8		+ 8,9	
Medel att återredovisa		-1,1		
Nämndens nettokostnad (efter resultat- överföring och återredovisning)	1 890,1	1 591,1	1 636,6	-45,5

Anslag 1 visar - när resultatenheternas överföringar och interna transaktioner beaktats - ett underskott för nämnden om 42,3 mnkr. Anslag 2 visar underskott om 3,2 mnkr:

Nettokostnader per anslag och verksamhetsområde

Anslag 1 (netto mnkr)	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Av- vikelse	Resultat- fonden	Interna transak- tioner	Justerad avvikelse
Förskoleverksamhet	233,0	254,4	240,4	+14,0	- 5,4	-2,7	+ 5,8
Skola/skolbarnsomsorg	621,1	307,5	335,2	-27,7	+12,3	+2,7	-12,7
Äldreomsorg	443,4	435,8	457,3	-21,5	- 0,2	+5,2	-16,4
Omsorg om funktions- hindrade	212,7	226,1	234,7	- 8,6		-7,6	-16,2
Individ- & familjeomsorg	129,2	141,9	141,1	+ 0,8		-0,9	0,0
Flyktingmottagande	17,7	19,3	23,4	- 4,1		-0,2	- 4,2
Stadsmiljö	23,8	16,1	14,5	+ 1,6			+ 1,6
Övergripande inkl kultur och fritid	83,5	77,4	82,4	- 5,0		+4,7	- 0,4
Avskrivn & internränta	1,0	1,3	1,1	+0,2			+0,2
Summa anslag 1	1 765,5	1 479,8	1 530,1	-50,3	-6,7	-1,3	- 42,3

Anslag 2 (netto mnkr)	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Av- vikelse		Interna transak- tioner	Justerad avvikelse
Arbetsmarknadsåtgärder	8,2	8,2	9,0	- 0,8			- 0,8
Ekonomiskt bistånd	114,8	103,1	104,2	- 1,1		-1,3	- 2,4
Summa anslag 2	123,0	111,3	113,2	- 1,9		-1,3	- 3,2

Kommentarer till det ekonomiska utfallet

Stadsdelsnämndens nettokostnad är 1 636,6 mnkr vilket innebär ett underskott mot budget med 45,5 mnkr (2,9 %). För anslag 1 är underskottet 42,3 mnkr (2,9 %) och för anslag 2 är underskottet 3,2 mnkr (2,9 %). Nedan redovisas kommentarer till bokslutet per verksamhetsområde.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott på 5,8 mnkr för år 2007. Verksamheten består i huvudsak av tio förskoleenheter, som är resultatenheter. Detta medför att det sker en ackumulerad resultatöverföring (inkl tidigare års resultatfonder) på 8,6 mnkr till 2008. Överskottet inom förskolan beror i huvudsak på sparsamhet med vikarietillsättningar och övertidsuttag samt på uppskjutna investeringar i ny lokalutrustning. Under året har i genomsnitt 2 204 barn varit inskrivna i verksamheten, vilket är en ökning med 97 barn mot föregående år. Antal barn per anställd uppgår till fem barn (samma som föregående år) medan andel förskollärare har ökat till 31 % (29 % föregående år).

Skola och skolbarnsomsorg

Skola och skolbarnsomsorg redovisar underskott på 12,7 mnkr. Skolorna övergick till utbildningsförvaltningen den 1 juli 2007. Underskottet förklaras främst av negativt resultat om sammanlagt 6,2 mnkr vid fyra skolor, som inte är resultatenheter. Utrustningen av den nyinrättade Smedshagsskolan belastar stadsdelsnämndens resultat med 4,5 mnkr.

Andel godkända elever i skolår 9 är i engelska 88,4% och i matematik 88,7%. Det är en minskning från år 2006 med ca 4 respektive ca 5 procentenheter. I svenska är andelen godkända elever 92,7%, vilket är 0,5 procentenheter högre än föregående år.

Betygsutvecklingen indikerar alltså på ett försämrat resultat samtidigt som genomsnittligt antal elever per lärare minskat till 12,4 elever (13,8 år 2006).

Äldreomsorg

Äldreomsorgen visar underskott på 16,4 mnkr, varav 12,7 mnkr hänför sig till myndighetssektionen (beställarsidan) och stab medan 3,7 mnkr avser de utförande enheterna.

Projekteringen av ett nytt gruppboende har avbrutits med en förgäveskostnad om 1,7 mnkr. Beslutet togs med anledning av att ytterligare platser för demensboende tillkommit genom omdisponering av korttidsplatser vid Råcksta sjukhem. Förgäveskostnaden har bidragit till att bokslutet visar större underskott än prognosen i tertiärrapport 2. Förvaltningen ser en fortsatt minskad efterfrågan på servicehus och hade vid utgången av året 24 tomma lägenheter. Organisationsförändringar har påverkat personalkostnaderna med en engångskostnad på 0,8 mnkr.

Äldreomsorgens beställare:

Antalet äldre som har hemtjänst eller särskilt boende uppgick till i genomsnitt 2 190 personer mot 2 132 under år 2006. Ökningen inom hemtjänst var 4,3 % och inom vård- och omsorgsboende 1,8 %.

Den andel av befolkningen i åldrarna 65-79 år, som har äldreomsorgsinsats, har minskat från 8,3 % till 7,9 % från år 2006. Bland dem, som är 80 år och äldre, har andelen dock ökat från 42,0% till 43,8%.

Äldreomsorgens budgetunderskott hänförs till största delen till myndighetsutövningen. Hemtjänstinsatser visar på ett underskott på 2,2 mnkr. Myndighetssektionen har arbetat med att minska kostnaderna bl.a. genom frekvent uppföljning och metodutveckling och ligger enligt budget. Det negativa resultatet beror på en budgetkonstruktion där vissa delar av utförarnas larmkostnader belastas beställarsidan. I 2008 års budget ligger detta i nivå-ersättningen till utförarna.

Omvandling av ålderdomshemsplatser på Hässelgården till gruppboende har inneburit en omfördelning av kostnader under året. Nämndens särskilda riktlinjer för servicehus har inneburit ökad kostnad om ca 1,0 mkr.

Den största avvikelse från budget på beställarsidan är ökade kostnader för korttidsvård med 5,5 mnkr. Förvaltningen har abonnerat på 32 platser Råcksta sjukhem och fyra platser på Mälarbacken. Förutom detta har externa platser köpts.

Ett stort antal äldre med demenssjukdom har vistats i korttidsboende medan de väntat på gruppboendeplats. Den formen av insats är inte adekvat med hänsyn till behovet och förvaltningen har i december omvandlat 17 lägenheter på Råcksta sjukhems korttidsvård till två gruppboendeenheter för äldre med demenssjukdom. Detta innebär att behovet av gruppboendeplatser för närvarande är täckt. I framtiden ska kvarvarande resurser för korttidsvård användas framförallt som avlastning och växelvård.

Behovet av demensdagvård har varit stort och ytterligare en dagverksamhet har öppnats under året, enheten har varit ofinansierad i budget.

Äldreomsorgens utförare:

Nälsta servicehus visar på ett underskott på 3,1 mnkr trots kraftig subvention i grunder-sättningen (den s.k. bottenplattan) samt belastas förvaltningen med tomgångshyror på 0,4 mnkr.

Vård- och omsorgsboendena går med ett överskott på 2,5 mnkr.

Hemtjänsten har ett underskott på 2,3 mnkr. Enheterna har inte lyckats att anpassa kostnaderna i takt med minskade intäkter. Enheterna har varit mycket stora och ett arbete är påbörjat med att minska enheternas storlek, arbeta med att öka kontinuiteten runt pensionären, arbeta med ren intäktsfinansiering och förbättra uppföljningen för att få kontroll på kostnaderna

Omsorg om personer med funktionshinder

Bokslutet visar på ett underskott på 16,2 mnkr. Det beror på att behovsutvecklingen motiverat insatser i en omfattning som inte förutsetts vid budgeteringen. Antalet beviljade insatser har ökat med 160 under året (förutom personlig assistans enligt LASS, som beviljas av försäkringskassan). Under 2007 fattade biståndshandläggarna 1 848 biståndsbeslut, av vilka 130 utgjorde avslag (År 2006: 1 100 beslut respektive 21 avslag).

Stadens resursfördelningssystem beräknar medel för omsorg om funktionshindrade i två huvuddelar. Dels en prestationsrelaterade del utifrån antalet ärenden enligt vissa LSS-insatser vid två måttidpunkter under budgetåret, dels en fast del för andra LSS-insatser och SoL-insatser.

Det är framför allt antalet insatser, som hör till den *fasta delen*, som har ökat kraftigt. Av tabellen nedan framgår förändringen i flertalet av de verksamheter (enligt både LSS och SoL) som ingår i den fasta delen:

LSS- och SoL-verksamheter med fast medelstillsdelning	Antal insatser			Kostnad mnkr		
	Årets början	Årets slut	ökning	år 2006	år 2007	ökning
Hemhjälp m.m (SoL)	152	213	61	8,5	12,3	3,8
Avlösar- & ledsagarservice, boendestöd	115	167	52	6,0	7,4	1,5
Personlig ass enligt LSS	31	35	4	5,2	6,1	0,9
Dagverksamhet SoL	9	16	7	1,1	2,1	1,0
Tillsyn > 12 år	45	55	10	6,2	6,9	0,7
Summering	352	486	134	26,9	34,8	7,9
			38%			29%

Antalet insatser har ökat med inemot 40 % med en kostnadsökning om ca 30 % (ca 8 mnkr). De åtgärder som förvaltningen har arbetat med har inte räckt för att få en budget i balans eftersom antalet beviljade insatser stadigt har ökat. Många av de nya personer som omfattas av insatser är nyinflyttade i stadsdelsområdet.

Följande tabell visar LSS-verksamheter med *prestationsrelaterad* medelstillsdelning:

LSS-verksamheter med presta- tionsrelaterad medeltillsdelning	Antal insatser vid årets			Kostnad mnkr		
	början	slut	ökning	år 2006	år 2007	ökning
Daglig verksamhet	163	167	4	41,1	44,1	3,0
Barn- och ungdomsboende	18	18	0	16,1	17,6	1,5
Korttidshem	65	73	8	10,8	12,5	1,7
Gruppbo- städer	103	102	-1	77,9	80,1	2,2
Summering	349	360	11	145,9	154,3	8,4
			3%			6%

Inom dessa verksamhetsformer har det inte skett någon påtaglig ökning i omfattningen förutom för korttidsverksamheten. Dock har kostnaderna ökat procentuellt betydligt mer (över 8 mnkr) i förhållande till år 2006. Detta beror till stor del på att många externa verksamhetsutförare tar mer betalt än vad som kan finansieras med de schablonbelopp som ingår i resursfördelningssystemet. Kostnaden vid köp av privata vårdgivare är ca 6 mnkr dyrare än tilldelad schablonersättning. Inom stadsdelsområdet finns tre privata gruppbo- städer som drivs av TBK education AB och Törngårdens ekonomiska förening.

Omstrukturering inom daglig verksamhet pågår genom att använda befintliga lokaler mer effektivt och sänka personalkostnaderna samt avveckling av en daglig verksamhet. Kostnadsökningen inom bostad för barn och ungdom (1,5 mnkr) förklaras av att platserna kostar mer än tilldelad prestationsersättning för personer med neuropsykiatrisk diagnos samt att stadsdelsförvaltningen har två egna barnboenden, som inte haft full beläggning. Stadsdelsnämnden har tagit beslut om avveckling av ett barnboende.

Under sommaren minskade antal personer som är beviljade personlig assistans p.g.a. att många ärenden avslutades samtidigt. Detta medförde en temporär övertalighet med 19 personliga assistenter, som har hanterats men också belastat årets personalkostnader.

Förvaltningens egna utförande enheter balanserar sin budget.

Individ och familj

Individ- och familjeomsorgen visar ett utfall i balans med budget.

Verksamhetsområde *barn- och ungdom* redovisar överskott till följd av intäkter som inte budgeterats samt lägre personalkostnader än beräknat. Det har skett ökning av placeringar i hem för vård och boende trots satsning på förebyggande och öppna insatser. Det har även visat sig svårt att rekrytera tillräckligt antal familjehem. Därför har antalet placeringar i jourhem blivit fler än vad som avsetts.

Verksamhetsområde *vuxna med missbruk* redovisar underskott. Antalet personer som har placerats i behandlingshem, stödboenden och härbärgen uppgår till 221 mot budgeterade 170. Vidare har antalet unga vuxna (18-25 år) som varit i behov av vård och behandling i ett tidigt skede, ökat under året. Totalt har antal personer (per 1000 innevånare) mellan 20-64 år med insats ökat med 7,7 % jämfört med 2006. Antalet vuxna personer med dygnet runt vård har ökat med från 122 till 149 (22 %).

Socialpsykiatriska enheten redovisar ett överskott. Utvecklingen med en förskjutning av kostnaderna mot insatser på hemmaplan jämfört med externa köpta platser fortsätter. Boendena ger överskott till följd av högre belägningsgrad. Beställarsidan redovisar överskott genom bl.a. en noggrann bostandsbedömning och lägre kostnaderna för placeringar på hem för vård och boende. Vakanshållning av personal, minskade lokalkostnader, metodutveckling av boendestöd och sysselsättning samt en har även det bidragit till överskottet.

Flyktmottagning

För flyktmottagandet redovisas underskott på 4,2 mnkr. De schablonbelopp per flyktning som tilldelas stadsdelsnämnden är otillräckliga för att finansiera uppdraget.

Stadsmiljö

Stadsmiljö redovisar överskott på 1,6 mnkr vilket främst förklaras av mindre behov av vinterväghållning och genom återhållsamhet under hösten vad avser parkskötsel.

Övergripande inklusive kultur och fritid

I både budgetering och redovisning av övergripande administration och kultur- och fritidsverksamhet gått i vartannat. För kultur och fritid redovisas överskott främst till följd av att kollektivverksamhetens nettokostnader blev lägre än budgeterat.

För övergripande administration (inklusive kontaktcenter) redovisas underskott. Dels redovisas ökade kostnader för företagshälsovård och facklig verksamhet länkat till organisationsanpassningen med anledning av skolornas överförande. Fördröjning i processer vid avveckling av anställningar samt extra lönekostnader vid övergång av anställningar till serviceförvaltningen har också bidragit. Nödvändiga konsultinsatser för genomlysning av äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade samt vid uppkomna chefsrekryteringar har belastade resultatet.

Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd

Nettokostnaden för socialbidrag blev 83 mnkr jämfört med 95,3 mnkr år 2006 - en minskning med 12,3 mnkr. Denna utveckling har flera orsaker. Medelbidraget har minskat, vilket till stora delar beror på striktare bedömningar beträffande SL-kort. Personlig inlämning av ansökan görs sedan augusti. Gynnsam arbetsmarknad, fortsatt metodutvecklingsarbete och effektiv internkontroll är ytterligare orsaker.

Trots kostnadsminskningen uppkom ett nettounderskott om 3,2 mnkr inom anslag 2. Detta beror till stor del på minskade intäkter för arbetsmarknad (senareläggning av åtgärder i form av intäkter från arbetsförmedlingen för ungdomar) och ekonomiskt bistånd (minskade intäkter avseende socialbidrag från försäkringskassan).

Bostadsbyggandet i och inflyttning till stadsdelsområdet har under året fortsatt i hög takt. Det har bl.a. inneburit att ett större antal flyktingfamiljer med flera barn har flyttat till stadsdelen efter avslutad introduktionsperiod.

Utfall jämfört med prognoser under året

I *tertialrapporterna* har redovisats prognoser på årsutfall. Dessutom har månatliga rapporter med årsprognos redovisats för stadsdelsnämnden. Nedan visas den prognostiserade årskostnaden (netto) enligt respektive tertialrapport samt det slutliga årsutfallet.

(inkl resultatenheternas avvikelser)	Prognoser och bokslut (mnkr netto)		
	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Anslag			
1. Nämndens verksamhet	1 522,1	1 511,9	1 524,0
2. Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder	115,3	113,3	112,7
Summa	1 637,4	1 625,2	1 636,7
Prognosen i procent av bokslutet	100,0%	99,3%	

Resultatenheter

Under året har 23 utförande enheter haft status som *resultatenheter*: Fyra enheter inom äldreomsorgen, tio enheter inom förskoleverksamheten samt (t.o.m. 30 juni) nio skolor. Dessa överför över- eller underskott till kommande år för att då tillgodogöras alternativt arbetas in av enheten. Resultaten i sammandrag framgår av tabellen nedan och specificering per resultatenhet redovisas i bilaga 1 blankett 6. Av enheternas resultat för år 2007 överförs belopp endast inom 5 % av omslutningen till år 2008. Överstigande belopp belastar eller tillgodogörs av nämnden i bokslut 2007.

Hemtjänsten i Hässelby-Vällingby har sedan den 1 januari 2007 varit resultatenhet med en ansvarig enhetschef. Den 1 januari 2008 infördes en ny organisation som innebär att hemtjänsten består av fem enheter med var sin enhetschef. Förändring av inre organisation inom enheterna har också genomförts. Den tidigare samlade enheten har under år 2007 gått med underskott. Den genomförda omorganisationen är ett led i att öka kvaliteten och få kontroll på ekonomin. Med hänvisning till den förändrade organisationen föreslår förvaltningen att hemtjänsten fr.o.m. 1 januari 2008 upphör att vara resultatenhet.

mnkr	Äldreomsorg	Förskolor	Summa
Ingående resultat från 2006	-	3,2	3,2
Utgående resultat från år 2007	0,2	8,6	8,8

Under året har skolorna och skolbarnomsorgen övergått till utbildningsförvaltningen. Det innebär att resultatenheter inom skola och skolbarnomsorg vilka hade ett ingående resultat från 2006 med 5,6 mnkr och ett utgående resultat per 2007-06-30 på -6,8 mnkr övergick vid halvårsbokslutet till utbildningsförvaltningen, och är därför inte med i stadsdelens utgående resultat för resultatenheter 2007.

Kostnads- och intäktsutveckling

Samlad redovisning per kostnads- och intäktslag

(belopp i mnkr, avrundat)	Bok 2004	Bok 2005	Bok 2006	Bok 2007	Förändring från 2006	Kommentarer
Personalkostnader	1 102	1 151	1 219	1 041	-178	-15 % 1)
Lokalkostnader	239	236	234	156	-78	-33 % 1)
Försörjningsstöd	92	102	97	84	-13	-13 % Minskat antal bidragshushåll
Entreprenörer	340	375	387	366	-21	-5% 1)
Övriga kostnader	170	183	223	206	-17	-8% 1)
S:a kostnader	1 943	2 047	2 160	1 853	-307	-14 %
Avgifter (KF-taxor)	41	41	43	38	-5	-12 % 1)
Bidrag, ersättningar	82	85	113	66	-47	-42 % 1)
Försåld verksamhet	54	65	62	47	-15	-24 % 1)
Övriga intäkter	56	55	54	59	+5	+9 %
S:a intäkter	233	246	272	210	-62	-23 %
Nettokostnad	1 710	1 801	1 888	1 643	-245	-13 %

1) Minskningarna beror på skolans överförande till utbildningsnämnden

Analys av balansräkning (bilaga 2)

Projektmedel m.m. (bilaga 1 blankett 16 och 17)

Stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boendeformer och förskolelokaler (bilaga 1 blankett 9-12)

Investeringar (bilaga 1 blankett 25)

Övriga redovisningar

Nyckeltal (bilaga 3)

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna

KF 2007-05-07: § 23 Servicetjänster till äldre ("fixare")

Stadsdelsnämndernas uppdras att söka samarbetsformer med frivilligorganisationerna för servicetjänster i form av vaktmästarservice för äldre	Förvaltningen har löst utförande av servicetjänster genom att köpa tjänsten från Rekryteringsgruppen i Stockholm AB. Kostnaden har uppgått till 485 tkr för hela året. Frivilligorganisationerna bidrar med uppgifter som inte kräver riskfyllda arbetsmoment, till exempel att följa med på läkarbesök eller gå hem till någon med pensionär som sällskap. Förvaltningen har inte aktivt arbetat för samarbete med frivilligorganisationer för vaktmästartjänster eftersom det skulle kräva att förvaltningen ansvarar för eventuella arbetsskador.
--	---

KF 2007-06-11: § 9 Ett Stockholm i världsklass – Vision 2030 – Strategisk inriktning

Samtliga nämnder ges i uppdrag att utgå från visionen i sin långsiktiga verksamhetsplanering och vid framtagande av strategiska planer, program och policy	Särskild information om Vision 2030 har lämnats under öppna delen vid ett nämndsammanträde samt vid möte samtliga chefer inom stadsdelsförvaltningen. Inriktningsmålen har varit styrande för verksamheten.
--	--

KF 2007-11-05: Stockholms Miljöprogram 2008-2011

Stadens nämnder ges i uppdrag att inom det integrerade lednings- och styrsystemet (ILS) hantera verksamheternas miljöfrågor, med syfte att uppnå målen i miljöprogrammet. Stadens nämnder ges i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen under hösten 2007 och första kvartalet 2008 utveckla och fastställa uppföljningsmetoder för respektive delmål.	Förvaltningen har beaktat miljömålen i ILS. Förvaltningen integrerar miljömål ur miljöprogrammet i den ordinarie verksamhetsplaneringen. Detta sker efter en analys av vilka mål som är relevanta för verksamheten.
--	---